

Марія Чумарна

Українська мова

БУКВАР

ЧАСТИНА 3

клас

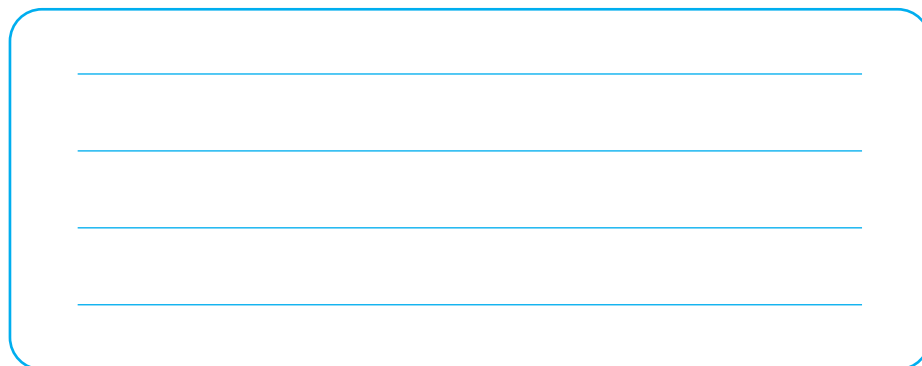
Марія Чумарна

УКРАЇНСЬКА МОВА

Буквар

Навчальний посібник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 5-ти частинах)

Частина 3

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2023

УДК 811.161.2(075)
Ч 90

Навчальний посібник створено за Типовою освітньою програмою,
розробленою під керівництвом О. Я. Савченко.

Схвалено для використання в освітньому процесі
[рішення експертних комісій з педагогіки та методики початкової освіти
від 06 грудня 2022 року (протокол №6) та з проведення антидискримінаційної
експертизи від 5 січня 2023 року (протокол №1)],
№2.0007-2023 у Каталогі надання грифів навчальній літературі
та навчальним програмам

Чумарна М. І.

Ч 90 Українська мова. Буквар : навч. посіб. для 1 кл. закладів
загальн. середн. освіти : у 5-ти ч. Ч. 3. / М. І. Чумарна. —
Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2023. — 64 с. : іл.

ISBN 978-966-10-8691-2

ISBN 978-966-10-6895-6 (Ч.3)

Навчальний посібник за своїм змістом відповідає Державному
стандарту початкової освіти та Типовій освітній програмі, розро-
бленій під керівництвом О.Я. Савченко.

Для учнів та учениць 1 класу.

УДК 811.161.2(075)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

<https://edodatok.com/books/6881-9/>

Тех. підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89; admin@bohdan-digital.com

ISBN 978-966-10-8691-2
ISBN 978-966-10-6895-6 (Ч. 3)

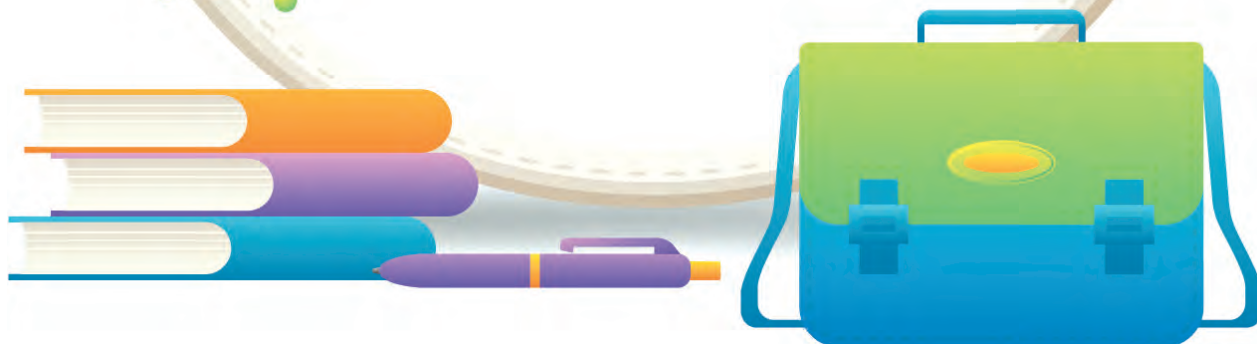
© М. І. Чумарна, 2022
© Навчальна книга – Богдан, виключна ліцензія
на видання, оригінал-макет, 2023

ДОРОГИЙ ПЕРШОКЛАСНИКУ! ДОРОГА ПЕРШОКЛАСНИЦЕ!

Раді вітати тебе на сторінках нашого посібника. Ти вже багато чого знаєш і вмієш.

Та попереду на тебе чекає ще чимало цікавого. Читай, міркуй, описуй ілюстрації, висловлюй свої думки. Старанно виконуй письмові завдання.

Бажаємо тобі успіхів!

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— прочитай;

— запам'ятай;

— розкажи;

— познач, намалюй,
напиши;

— попрацюй у парі;

— попрацюй у групі;

— поміркуй, виконай завдання;

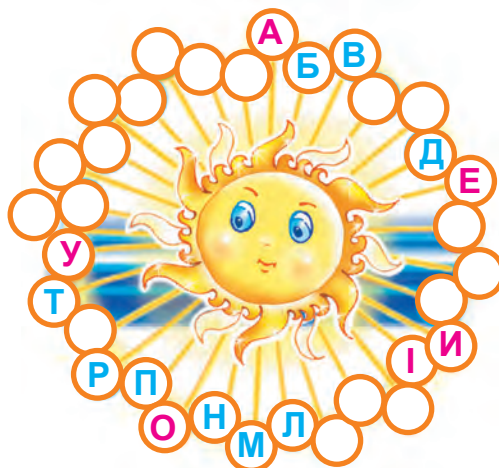

— виконай завдання
підвищеної складності.

Звуки [р], [р']. Буква Р, р

- ❓ Кого зображено на малюнку справа? Розглянь звукову схему. Назви перший звук у слові *равлик*. Якою буквою він позначається?

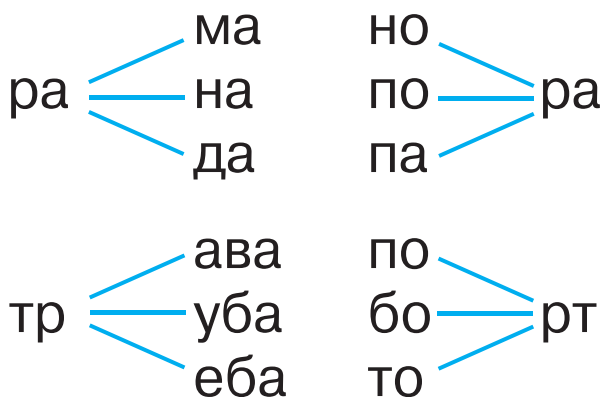
Рр

- ✎ Познач місце звуків [р], [р'] у схемах.

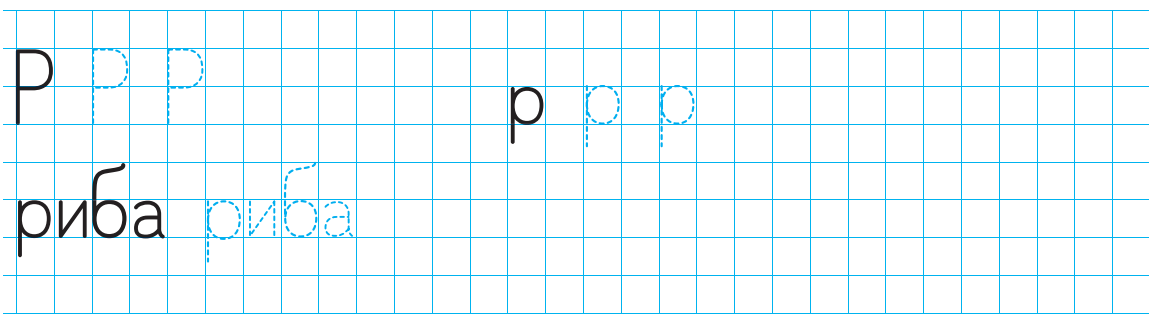
- 📖 Утвори склади і слова. Прочитай.

брі́д — брóви дрі́т — дрóва рід — роді́на

Надрукуй.

Назвіть слова, у яких «заховалися» подані склади.

ра		ар	
ро		ор	
ру		ур	
рі		ір	
ри		ир	
ре		ер	

Прочитай і порівняй.

ара	→	барабан
оро	→	ворона
ура	→	бандура
іра	→	міра
ири	→	мирити
ере	→	терен

Прочитайте в особах.

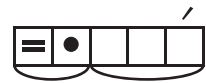
б о б р и
в і д р о

— Брате бобре, бери відро, іди по воду.
— Добре, брате бобре, а ти іди по дрóва.

Доповни подані звукові схеми.

Виконай за зразком.

р р р р р

р р р р

ра ра ре ре

ри ри ру ру

три три рід рід

пора пара

Три брати.

б б м н а у в

бобер дрова

Прочитай. Добери слова до поданих звукових схем.

ТРИ БРАТИ

Роман, Петро і Володимир — три брати.

Роман наловив
риби на обід.

Брат Романа Петро
рубав дрова.

Брат Романа і Петра
Володимир варив обід.

Брати робили роботу добре.

Прочитайте вірш. Розгляньте й обговоріть ілюстрацію. Складіть розповідь про родину.

ДЕРЕВО РОДУ

РОДИНА

В на • — родина немалá:
рідні браті і • е • тра,
мама, тато, баба, дід,
і прабаба, і прадід.

Складіть кілька речень за малюнком. Доберіть ім'я хлопчика до поданої звукової схеми.

Виконай за зразком.

R r R r r r r r r r r r r r

R r R r R r

Ra Ra Ra Ra

Rи Rи Rи Rи

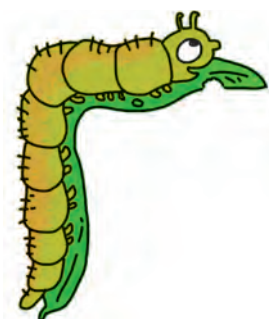
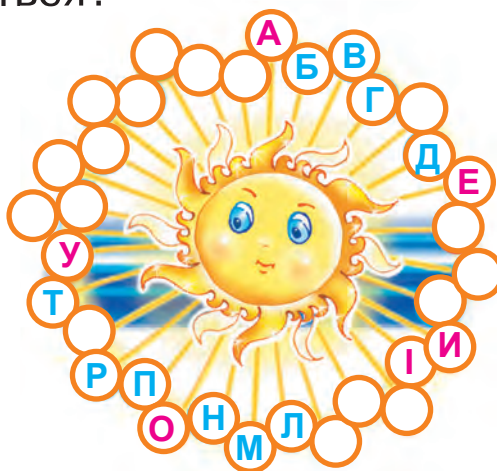
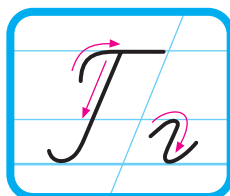
Rман

Роман і Петро — брати.

R

Звуки [г], [г']. Буква Г, г

- ? Кого зображено на малюнку? Розглянь звукову схему слова *гусінь*. Назви перший звук. Якою буквою він позначається?

- ✎ Побудуй звукові схеми назв зображених об'єктів. Визнач місце звуків [г], [г'] у словах.

- ? Прочитай. Поміркуй, які букви пропущено в словах.

г о р о

Гав!
Гав-гав!

о б а а

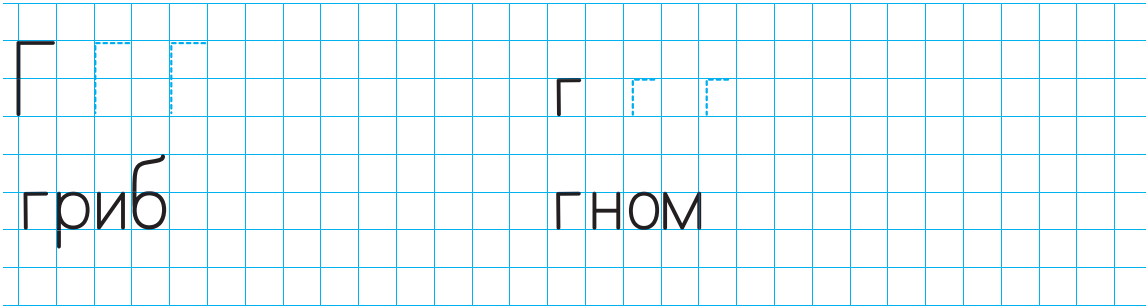

г у а

Га-га-га!
Ге-ге-ге!

Надрукуй.

Назвіть слова, у яких «заховалися» подані склади.

га

аг

го

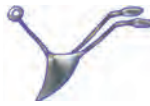
ог

гу

уг

гі

іг

ги

иг

ге

ег

Прочитай і порівняй.

ага → вага

ого → пого́да

агі → па́гін

іга → лі́га

уги → лу́гі

еге → бегемот

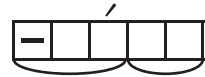
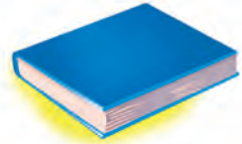
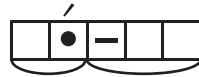
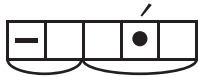
Прочитай. Назви́ слова з літерою **г**.

Грім гримів, грíмав:
— Гур! Гур-гур!
На город випав град.

Доповни подані звукові схеми.

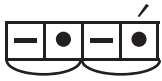
Виконай за зразком.

Handwriting practice on blue-lined paper:

- Row 1: Tracing of the letter 'r' (r r r r r)
- Row 2: Tracing of the letter 'r' followed by a vertical line (r || r || r ||)
- Row 3: Tracing of the syllable 'ra' (ra ra) and 'rav' (rav rav)
- Row 4: Tracing of the syllable 'ru' (ru ru) and 'rur' (rur rur)
- Row 5: Tracing of the syllable 're' (re re) and 'ro' (ro ro)
- Row 6: Tracing of the syllable 'ru' (ru ru) and 'ro' (ro ro)
- Row 7: Tracing of the words 'пагорб' and 'плуг' in blue print.
- Row 8: Tracing of the sentence 'Пам'ягай' in cursive.

Прочитайте. Доберіть слова до поданих звукових схем. Складіть розповідь про розваги дітей, скориставшись малюнком та поданими словами.

Еге!
Еге-ге!

Угу! Угу-гу!

Гоп-гоп!
Гуп-гуп!

Ага!
Агов!

Гов!

Іго-го!
Гі-гі!

га́мір

гора

луг

ві́гін

гарт

го́мін

горб

плуг

ві́гин

гурт

гра

па́горб

друг

вигина́ти

гурто́м

Прочитай. Доповни речення.

го-ро-ді-ли
го-рб-ди-на
го-ро-бі-на

гімн
гітара
лагідно

Ганна
Галина
Гнат
Григір
Ігор
Олег

ГОРОД

Ігор, Ганна, Олег і Галина гуртом город
городили. На городі вродили _____,
_____, _____. От городина! Ого-го!
Город радо багаті дари дарував.

Розгляньте малюнок. Доберіть слово до поданої звукової схеми. Прочитайте речення. Назвіть слова з буквою **г**.

Побігли білі гриби під дуби.
А там на пні гріли ноги руді гриби.

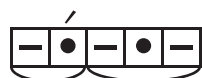
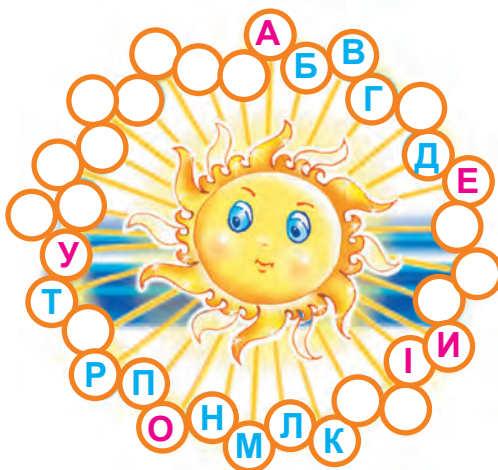
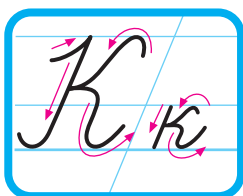
Виконай за зразком.

Handwriting practice on blue-lined paper. The first row shows the cursive letter 'Г' with a pink arrow indicating the stroke direction. The second row shows two examples of 'Г'. The third row shows 'Га Га' and 'Гу Гу'. The fourth row shows 'Гн Гн' and 'Ги'. The fifth row shows 'Ганна' and 'Галма'. Below this, the sentence 'Ганна і Гнат на городі.' is written in blue. The first 'Г' in 'Гнат' is shown in a dotted font with a pink arrow pointing to its starting point.

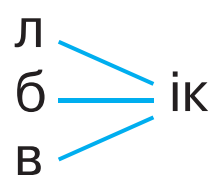
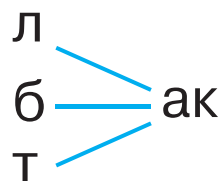
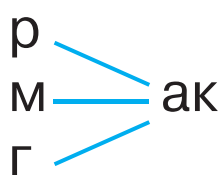
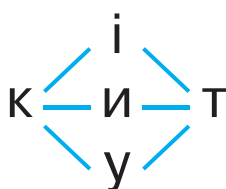
Звуки [к], [к']. Буква К, к

- ❓ Кого зображено на малюнку? Вимов звуки у слові *КОТИК*. Назви звук, який повторюється у слові кілька разів. Якою буквою він позначається?

Кк

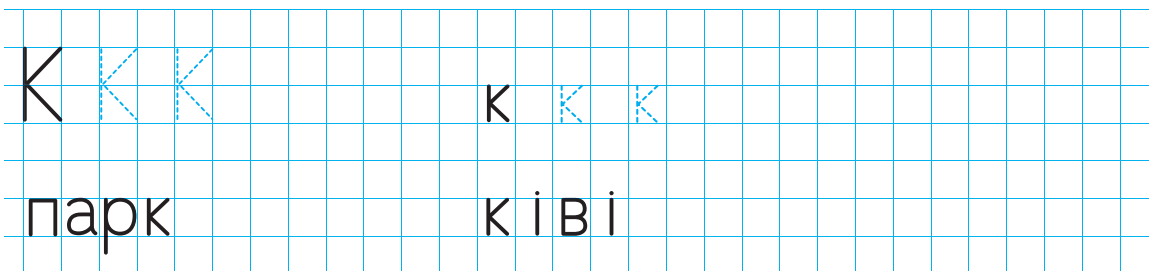
- ✎ Побудуй звукові схеми назв зображених об'єктів. Визнач місце звуків [к], [к'] в словах.

бук кріт круг крок крам
лук кріп крук кров кран

Надрукуй.

Прочитай. Хто як «говорить»?

Ку-ку-рі-ку!

п і в е н

Ку-ку!
Ку-ку!

Ква-ква!

Ко-ко-ко!

к у р к а

Прочитайте віршик у ролях.
КУДИ?

— Куди, куди, півнику?
 Ти куди?
— Ку-ку-рі-ку, котику!
 До води!
— А ти туди, братику,
 не іди,
не нароби, півнику,
 нам біди!

Доповни подані звукові схеми.

Виконай за зразком.

↓ ↗ ↘ к к к к к к

к | к | к | к |

кк кк

кит

ко ко

кора

кіт

мак

курка

Он корова, курка і півник.

кіно

каса

Назвіть слова, у яких «заховалися» подані склади.

ка

ак

ко

ок

ку

ук

кі

ік

ки

ик

ке

ек

Прочитай і порівняй.

ака → атака

око → кокон

уки → руки

іки → ліки

ики → вареники

еке → крекер

Прочитай вірш. Вивчи його напам'ять.

Клубок

Котив котик клубок по колу.
Не було нудно котові ніколи.
Бо коли котик клубок котив,
котик добре діло робив.

Прочитайте, замінюючи малюнки словами. Добріть слова до поданих звукових схем. Складіть розповідь за малюнком.

У ДВОРІ

Кво • ка квоктала: «Кво-кво-кво!»

Корова давала нам молоко.

Котик по двору водив.

Бурко у дворі котика ловив.

А котик ловив малу.

Півник викрикував:

— Ку-ку-рі-ку!

Складіть речення за малюнком. Доберіть слово зі звуком [к] до поданої звукової схеми.

Виконай за зразком.

К К К К К

Кк Кк Кк

Кл Кл Кл Кл

Канів

Крими

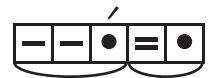
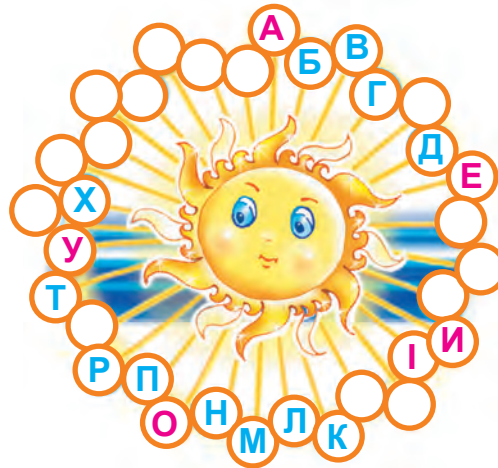
Карпати

Котик клубок котив.

Звуки [х], [х']. Буква Х, х

- ❓ Розглянь малюнок і звукову схему. Назви перший звук у слові *хвиля*. Якою буквою він позначається?

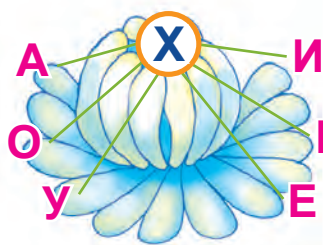
Хх

- Побудуй звукові схеми назв зображених об'єктів. Визнач місце звука [х] у словах.

- Прочитай склади і слова.

Ха-ха-ха!
Хо-хо-хо!
Хи-хи-хи!
Хі-хі-хі!

Аха-ха!
Охо-хо!
Уха-ха!

Надрукуй.

X X X x x x
хата горіх

Склади кілька речень за малюнком та поданими словами.

дах тріха

птахи

Кахи-кахи!
Пах-пах!

Ках-ках!

хатина

Прочитай і порівняй.

аха —> невдаха

охо —> моховік

уха —> муха

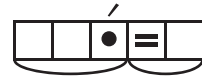
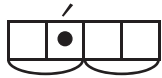
ихо —> тіхо

ихі —> вихід

ахи —> птахи

Доповни подані звукові схеми.

Виконай за зразком.

о о х х х х

х х ха ха

хо хо ох ох

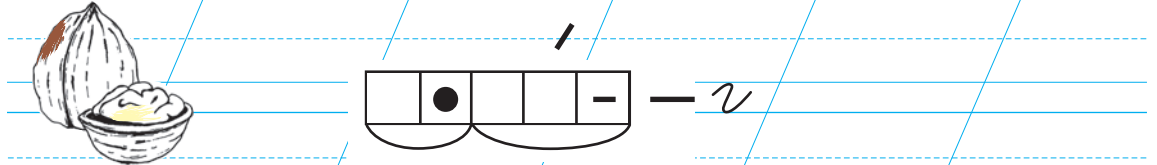
ах ех

хл хлі

дух хор

келіх мох

хмара **ховрах**

ах	ух	ох	их	іх	хі
дах	дух	горóх	кéлих	міх	хід
птах	пух	пóрох	крíхта	горіх	хімік

ОХ

Ходив дідок Ох,
водив діток двох,
двох Охів малих,
діток дорогих.
Ходили ті Охи,
охали потрохи.
«Ох» та «ох»,
«ох» та «ох»!

Губим «охи» і горох,
та трохи горіхів
діткам на потіху.
Хіба ви нітрохи
не ловили «охів»?
«Ох» та «ох»,
«ох» та «ох»!
У бороді Оха — мох!

Ох-ох-ох!
Ох-ох!
Ох!

Що губили Охи?

Розкажи, що зображено на малюнку. Добери слово до поданої звукової моделі. Склади речення за поданою схемою.

ХВАЛА ХЛІБОВІ

Бабина хата пахне хлібом. Хліб пахне полем, подихом молодих вітрів. Коли баба пекла хлібину, то говорила:

— Хвала хлібові!

А мені хліб пахне бабиними руками.

У нім бабине тепло і тепло рідного дому.

Прочитай і запам'ятай.

У хліба велика родина.
Хлібина в домі — голова.

Складіть речення за малюнком. Доберіть слово зі звуком [х] до поданої звукової схеми.

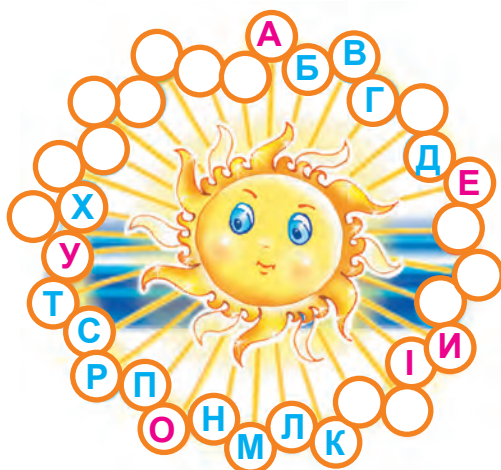
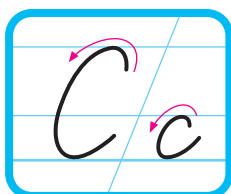
Виконай за зразком.

Х х х х х х х х
х х х х х х х х
Хи Хи Хи Хи
Ох! Ух!
Харків
Харитон
Хвала хлібові!
х

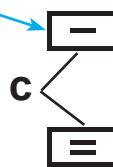
Звуки [с], [с']. Буква С, с

Розглянь малюнок і схему. Вимов звуки у слові *сир*. Назви перший звук. Якою буквою він позначається?

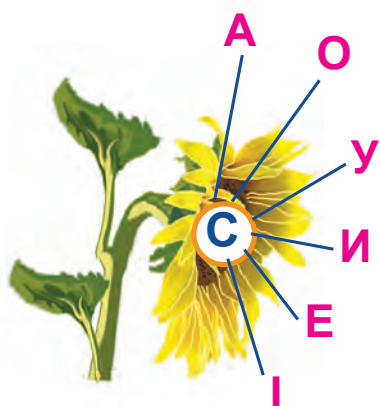
Сс

З'єднай за зразком.

Утвори склади і слова. Прочитай.

ла
ма
ри
лу

ска

сон
сан
син
сир

рис
лис
тис
спис

сніг
сміх

стіг
поспіх

Надрукуй.

С	О	О				С	С	С									
С	О	→	М	→	С	О	М			М	А	→	С	→	Л	О	→
С	І	→	М	→						С	→	Л	О	→	В	О	→

Прочитай. Поміркуй, які букви пропущено в словах.

С О Н Е К О

С У Н И К А

сам
собі
себе
усі
усім
усе

С И Н И К А

Тарасе, ходи до нас!
Опанасе, лови нас!

Тосі! Тосі!
Дві долоні
мило плескали
у доні.

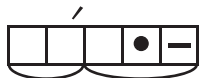

Прочитай. Поміркуй і розшифруй.

2 5 1 4 3
У лісі на пні М А С Л О.

Доповни подані звукові схеми.

Виконай за зразком.

Handwriting practice grid with the following words and syllables:

с с с с с с с с

с с с сс сс сс

са са са ас ас

су су се се

сл сл слива

ст ст стил

сосна

слова

ласка **спис**

Прочитайте. Обговоріть, які колискові ви знаєте.

КОЛИСКОВА

Колисала мати сина,
сонків стиха все просила:
— Сонки-дрімки — у голівку,
білі квіти — на долівку,
колисанки — у колиску,
молока — котові в миску.
Буде котик воркотати,
а дитина буде спати.
Спи, сину, спи.
Спи, дитино, спи.

СОН І СОНКО

Сон, і Сонко, і Дрімота
стали тихо коло плоту.
Буде Сонко снити сні
про веселі дні весни.

Бо весна-красна
силу принесла,
і тепло, і квіти,
аби раділи діти.

- Розгляньте малюнок і обговоріть:
1 група — які тварини сплять взимку;
2 група — які тварини шукають собі поживу.

- Прочитай. Дай відповіді на запитання після тексту.

ЛІС У СНІ

Ліс у сні. Біло-біло кругом.
Сон сповив ставок, струмок, дерева.
Поснули комахи, борсуки, ведмеді.
Не спав лис. Лісам не слід спати. Лисові пахне гусак у селі. Тому лисові не до сну!

- Хто спав у лісі?
Хто в лісі не сховав свого хвоста?

- Розділи речення на слова.

Спав лис, спалилися.
Сниснили, сниснували.

Складіть речення за малюнком. Доберіть слово зі звуком [с] до поданої схеми.

Виконай за зразком.

С С С С С С С С С С С С

Са Са Са

Со Со Со

Са Са

Су Су Су

Су Су

Саба

Суаба

Колисала мати сина.

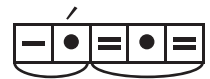
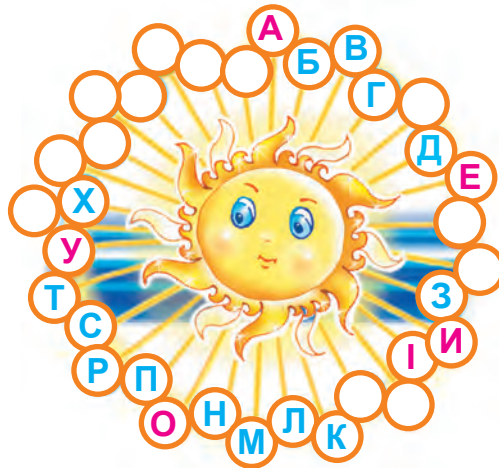
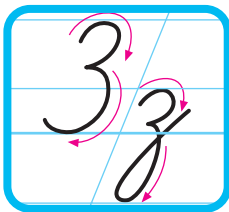
К

Звуки [з], [з']. Буква З, з

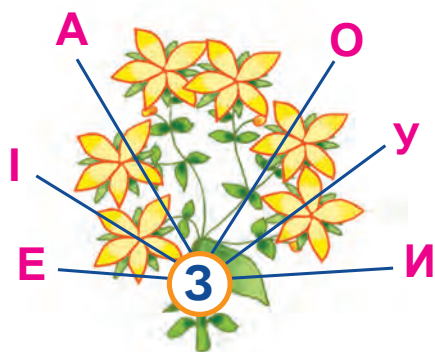

Кого зображено на малюнку? Вимов звуки у слові *заєць*. Назви звук, яким починається слово. Якою буквою він позначається?

Зз

Побудуй звукові схеми назв зображених об'єктів. Визнач місце звуків [з] і [з'] у словах.

аза	→	казán
азо	→	вазón
озо	→	озón
узо	→	вúзол
ізе	→	візерунок

Надрукуй.

З	З	З	З	З	З	
З	И	М	А	В	І	З

Прочитайте і обговоріть вірші-заклички. Спробуйте дати відповідь на запитання.

З О З У Л

Зозуле, зозуле,
ти взимку
не кувала,
на білу березу
не сідала, —
де ти зимувала?

Березо, березо,
ти влітку зеленіла,
восени
золотим листом
бриніла,
а куди ти взимку
всі листки поділа?

Б Е Р Е З А

Утвори слова з літер слова *ковзани*. Надрукуй.

К	О	В	З	А	Н	И	→	К	О	З	А	→
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Прочитай. Упиши пропущені букви.

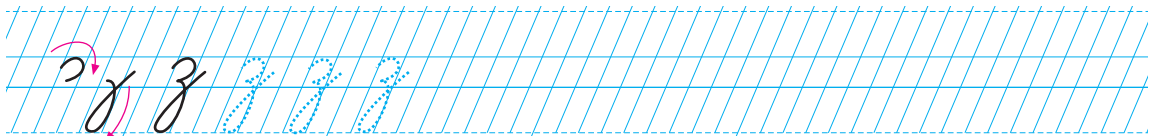
□ іна ро□ повідала рі□ ні ка□ ки.

Доповни подані звукові схеми.

Виконай за зразком.

з з з

за

оз оз

озеро

зв зв

звіри

зорі

визок

дерева

ганд..

гру..

мороз

казка

Розгляньте малюнок. Доберіть слова до поданих звукових моделей. Прочитайте вірш. Складіть речення за схемами, поданими нижче.

ЗИМА

Зима засипала снігами
луги, ліси, високі гори.
Заснув потік.
Зимові квіти —
морозом
зіткані узори —
за вікнами
заквітували.

└── .

└── .

Прочитай речення, розділяючи його на слова.

Зима морозом зимувала.

Вивчи закличку напам'ять.

Морозе, морозе,
зміни сани на воза:
будемо зиму замикати —
весну закликати.

? Прочитай (послухай) і відгадай загадки.

ЗАГАДКИ

Цілу нічку він не спав —
вікна нам розмалював. (Мороз)

Летіли зірнички,
обліпили личка.
(ИЖНИЖІНС)

Біленька бабуся
білим пір'ям потрусила,
землю дбайливо, як пташку,
укрила. (вмиЄ)

👤 Розгляньте малюнок. Складіть розповідь про ново-річно-різдвяні свята.

Складіть речення за малюнком. Доберіть кличку козі до поданої звукової схеми.

Виконай за зразком.

З З З З З З

З З З Зз Зз Зз

За За Зе Зе

Зв Зл

Зі Зіна

Зима зимувала.

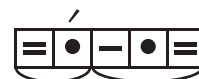
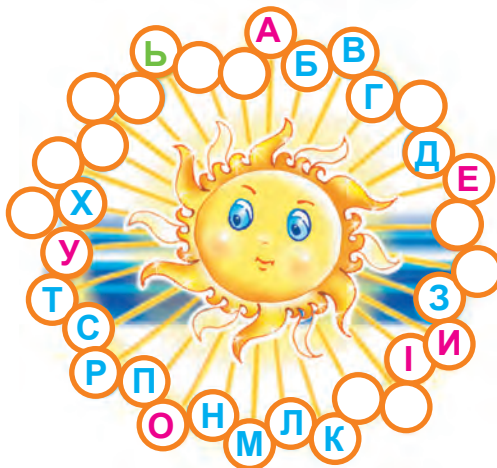
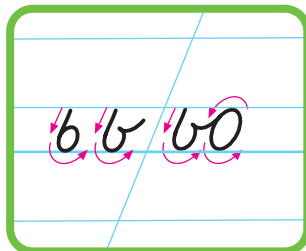
К к Б б З з

Буква ь (знак м'якшення)

Кого зображено на малюнку? Вимов звуки у слові *півень*. Назви м'які звуки у слові. Які букви позначають м'якість приголосних?

ь ьо

Побудуй звукові схеми назв зображених об'єктів.

С-сь
СО-сьО
З-зь
ЗО-зьО

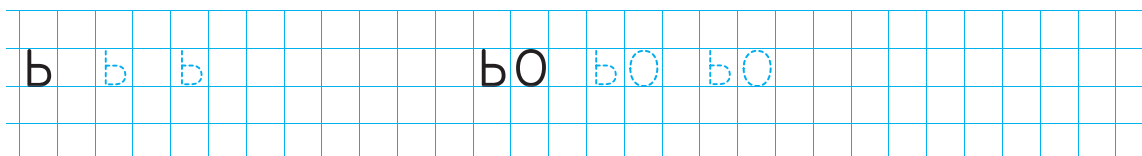
Л-ль
ЛО-льО
Н-нь
НО-ньО

ЛОС
КІН
СІЛ
ДЕН

ь

Надрукуй.

Прочитайте. Складіть речення за малюнками та поданими словами.

далéко —
блізько

гóлосно —
тихéнько

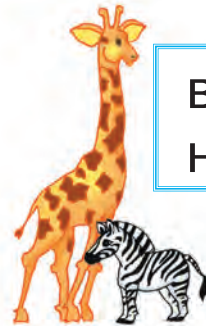
скорéнько —
помалéньку

сумнeнько —
веселéнько

велі́ка —
малéнька

висóка —
низька́

Прочитай. Упиши пропущені букви.

Сів Сен□ на пен□ і просидів увес□
ден□.

Прочитай. Назви́ слова з **ь**, **ьо**.

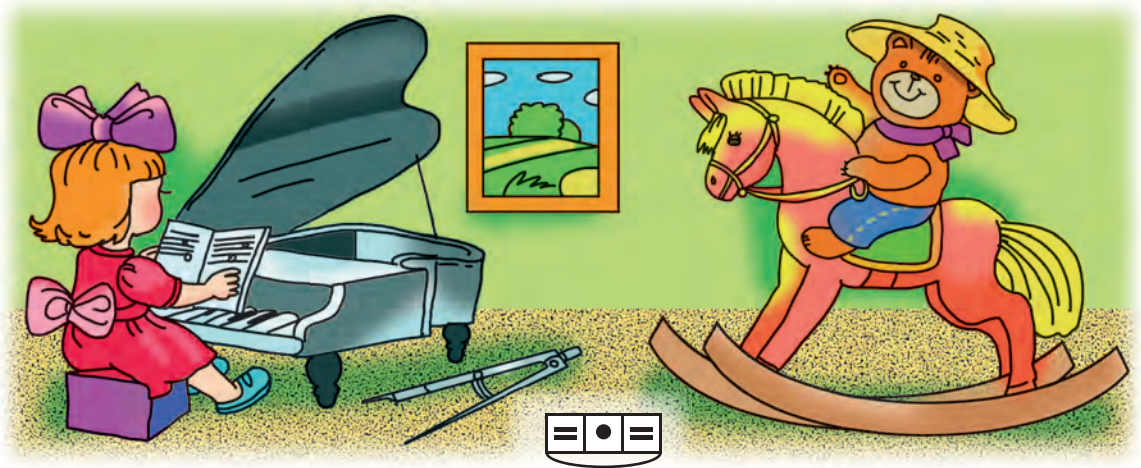

ЗБИРАЛА МАРУСЕНЬКА

Збирала Марусенька
квітонькі біленькі,
а Павлусь і Петрусь
квітонька́м раденькі.

Складіть речення за малюнком. Доберіть слово до поданої звукової схеми.

Виконай за зразком.

б б б б б б б б

б о бо бо бо бо бо бо

кінь лось

збо нбо

льон

квіт — квітець

трав — ень

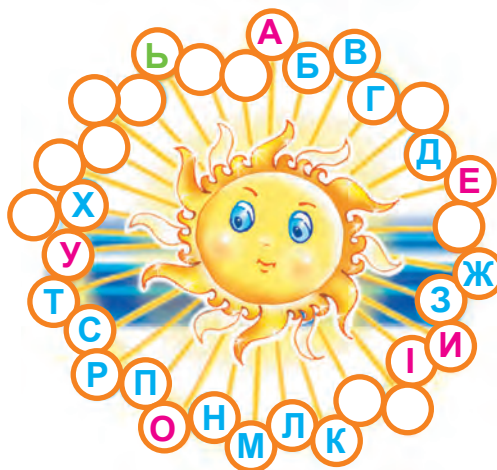
Гарненький льон у полі.

Г

Звуки [ж], [ж']. Буква Ж, ж

- ❓ Кого зображено на малюнку? Вимов звуки в слові жук. Назви перший звук. Якою буквою він позначається?

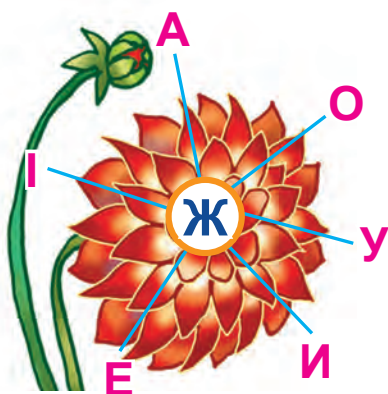
Жж

- ✎ Побудуй звукові схеми назв зображених тварин. Визнач місце звука [ж] у словах.

- 📖 Утвори склади і слова. Прочитай.

ді
ме
ро
са
ду

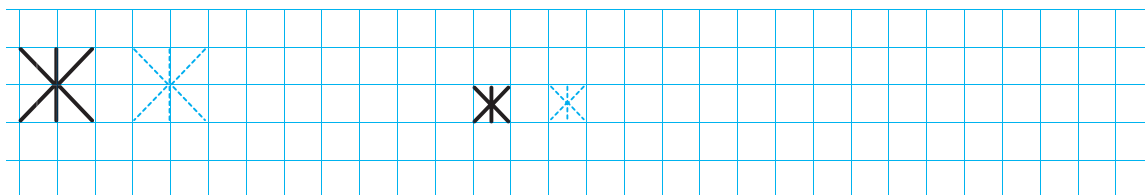
жа

лож
дуж
ніж
стеж
книж

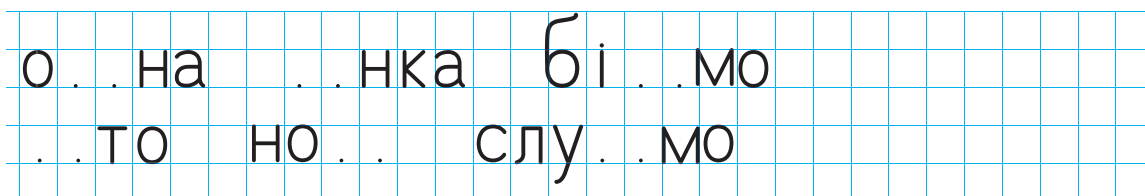
ка

Надрукуй.

Упиши пропущені **жи** або **жі**.

Прочитай. Доповни речення. Розкажи про свою улюблену книжку.

КНИЖКА

У мене дуже гарна книжка — про дружбу песика Рижика і котика Жмурка. Ми вже ту книжку гортали, та тільки всіх літер не знали і книжку не _____.

Доповни подані звукові схеми. З одним словом (на вибір) склади речення.

Виконай за зразком.

Handwriting practice on blue-lined paper. The first row shows a sample of the letter 'ж' with stroke order arrows and numbers 1 and 2. Below are several rows of cursive 'ж' and 'жа' for tracing. The words 'жаба' and 'кажан' are written in blue at the bottom of the practice area.

Прочитай. Назви слова з літерою **ж**.

ЖАБА І ЖУРАВЕЛЬ

Жаба живе у болоті.
Журавель живе коло води.
Журавель ловить жаб.
Жах! Жаль жабок!
І журавлика жаль,
коли в болоті
нема жабок.

ВЖЕ ЗИМА

Вже зима. Вужі, жуки,
жабки, рибки, слимаки
до весни усі поснули
і про літо вже забули.

Аж коли весна приліне,
жабка віплигне з болота.
Жовті квіти коло плота
молода весна розкине.

Обговоріть, що спільне у цих текстах. Чим відрізняється оповідання від вірша?

Прочитай. За змістом тексту та ілюстрацією склади речення за поданими нижче схемами.

ЖОРЖИНА І ЖУК

Жоржина росла в саду. Вона була жовто-оранжева.

У квітку жоржини заліз жук. В теплі дні там жукові не було жарко.

Восени він заснув у жоржині, бо взимку всім жукам треба спати.

Хтось обережно накрив жука сухим листком. Жоржина ніжно пригорнула мало-го, сховалась під снігом і теж заснула.

Спить жук і жде весни.

└ _ _ _ .
└ _ _ _ .
└ _ .

бережливо
уважно
поважно

Вивчи скоромовку напам'ять.

Жмúрки в пíжмурки жмуркува́ли.

Складіть речення за малюнком. Доберіть слово до поданої звукової схеми.

Виконай за зразком.

Ж Ж С Ж Ж Ж Ж Ж Ж Ж

Ж Ж Ж Ж Ж Ж Ж Ж Ж Ж

Жо Же Жи Жи

Жанна

х х д ж

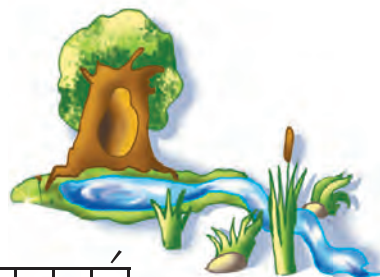
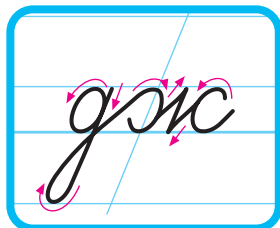
Журавель ловить жаб.

Ж

Звуки [дж], [дж']

- ? Розглянь малюнок і звукову схему. Вимов звуки у слові *джерело*. Назви перший звук. Якими буквами він позначається?

дж

- ✎ Познач місце звука [дж] у поданих схемах.

- 📖 Прочитай склади і слова.

адж ідж
удж идж
одж едж

джа-джа
джу-джу
джо-джо
джі-джі

хо
си
во
ра

Джу

- ✎ Надрукуй.

Дж Дж

дж дж

джем

Прочитайте. Поміркуйте, чи відповідає вірш ілюстрації. Опишіть Джуджа.

джмелик

джміль

бджола

ДЖМІЛЬ ДЖУДЖ

Джмелику, джмелику, де літав?
А ти мого Джуджа не видав?
В Джуджа крила маленькі,
ніженьки слабенькі, —
аби не заблукав!

Бджілонько, бджілонько, де літала?
А ти мого Джуджа не видала?
В Джуджа крила маленькі,
ніженьки слабенькі, —
аби не заблукав!

Вивчи скоромовку напам'ять.

У джерелі джерельна вода.

Складіть речення за малюнком. Доберіть слово до поданої звукової схеми.

Виконай за зразком.

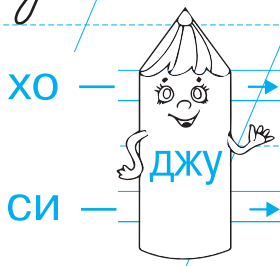
дж дж дж дж дж

дж дж удж удж

джи удж

джерело

джміль

У джерелі холодна вода.

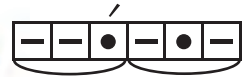
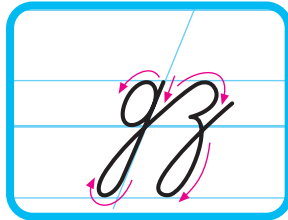
у

Звуки [дз], [дз']

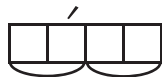
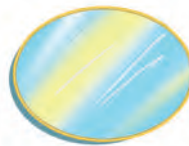

Що зображено на малюнку справа? Вимов звуки у слові *дзвоник*. Назви перший звук. Якими буквами він позначається?

ДЗ

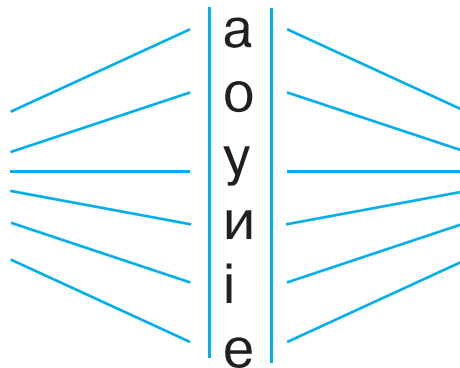

Познач місце звуків [дз], [дз'] у поданих схемах.

Утвори склади і слова. Прочитай.

ДЗ

ДЗЬ

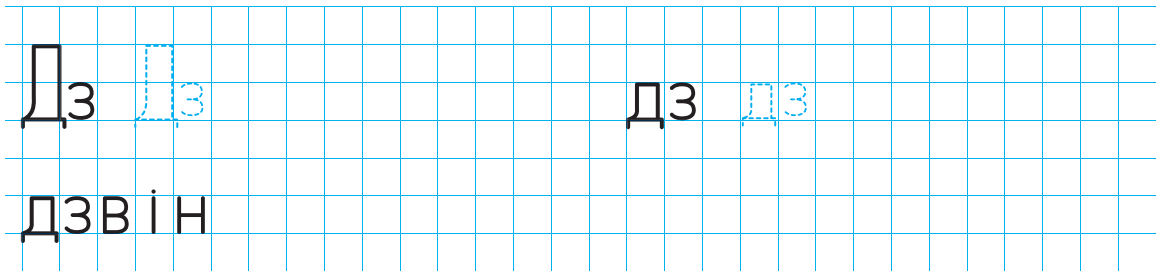
Д З В І Н

Д З В О Н И К

ДЗВІН	
ДЗВІН	ОК
ДЗВІН	О.ОК
ДЗВІН	КО
ДЗВЕ	НІТИ

Надрукуй.

Розгляньте малюнок. Прочитайте. Поясніть, що таке *дзбан*. Яким словом його можна замінити?

д з б а н

У Дзвінки — дзбан,
у джмеліхи — дзеркало,
у бджоли — мед.

д з е р к а л о

Прочитай. Назви слова зі звуками [дз], [дз'].

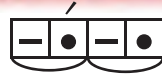
ДЗВІНОК

Дзвенить дзвінок:
— Дзелень! Дзелень!
Бадьоро дзенькіт будить день.
— Дзу-дзу! —
то бджілка задзвонила
і ставу дзеркало збудила.
Дзвінкі озвались голоси —
бринить роса і дзвін коси:
— Дзінь-дзілінь!
— Дзень-дзелень!

Відшукай на малюнку предмети, у назвах яких є звуки [дз], [дз']. Якому слову відповідає подана звукова схема?

Виконай за зразком.

дз дз дз дз

дза дза дза

дзу дзу дзу

дзв дзв дзв

дзб дзб дзб

дзвоник

дзвон

дзенькіт

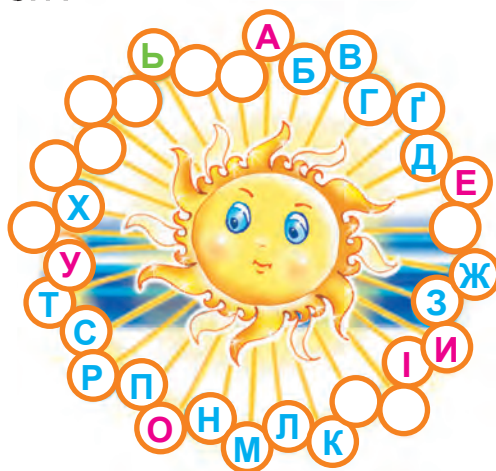
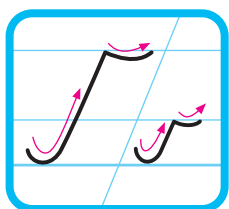
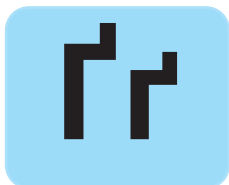
... ркало кукур ...

Дзвенить бадьоро дзвінок.

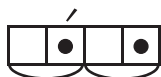
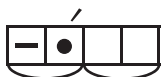
Д

Звуки [ґ], [ґ']. Буква Ґ, ґ.

- ❓ Розглянь малюнок і звукову схему. Вимов звуки у слові *ґудзик*. Назви перший звук. Якою буквою він позначається?

- ✎ Доповни звукові схеми назв поданих об'єктів.

- 📖 Прочитай склади і слова.

аґ	оґ	ґо-ґо	ґа-ґа
уґ	іґ	ґі-ґі	ґу-ґу
иґ	еґ	ґи-ґи	ґе-ґе

ґ е д з ь

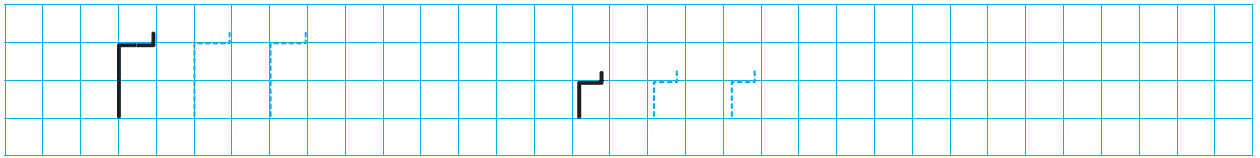
ґ а в а

ґ а н о к

Надрукуй.

Упиши пропущені букви в словах.

□ава на □анку пекла запіканку.

Прочитайте. Обговоріть, що означає «ловити ґав».

ҐАВ І ҐАВА

Ґава аґрус рвала,
синові казала:

— Не лови ти, сину, ґав —
може б, аґрус ти зірвав?
А на ґанку добре ґаву, —
ґав барвисту дзиґу мав,
тому аґросу не рвав!

Вивчи скоромовку напам'ять.

Ґудз ґудзувати — не заґудзувати.

Складіть речення за малюнком. Доберіть слово зі звуком [г] до поданої схеми.

Виконай за зразком.

г г г г г г г г г г

га га

ав ав

г г г г г г г г г г

га га

гу гу

ге ге

гв гв

гава

гваит

гзига

газда

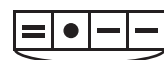
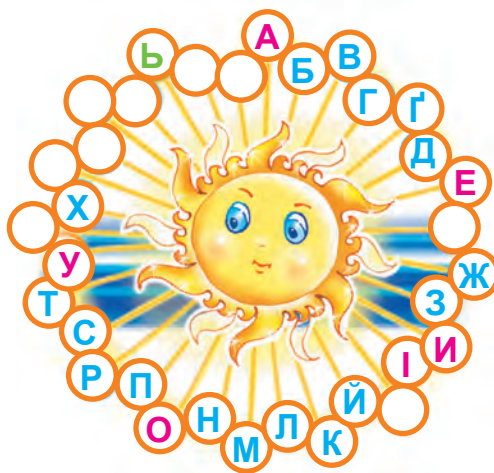
Гава гав ловила.

г

Звук [й]. Буква Й, й

- ❓ Яку рибку зображено на малюнку? Вимов звуки у слові *йорж*. Назви перший звук. Якою буквою він позначається?

Йй

- ✍️ Познач місце звука [й] у поданих схемах.

да
па
рі
мі

Й

май
бай
лій
сой

ка

Ай!
Ой!
Ей!
Гой!

Агей!
Егей!
Ай-ай-ай!
Еге-гей!

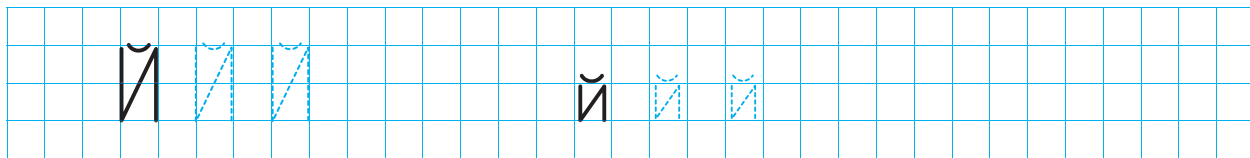
ма → **ЙО** → н
ра нез
ма р

бо мий
зна **ЙО** зний
сер вий

рай
край
коровай

Надрукуй.

Упиши пропущені букви в словах.

Андрі□

Матві□

Сергі□

□осип

Прочитай. Розкажи, який гай у різні пори року.

Ось гай. Узимку він білий.
а влітку — зелений.
Восени — сумний,
навесні — веселий.

Гей-гей! Гай-гай!
Ходімо в гай!
У гай-гайок ходімо,
танок там заведімо,
і пісеньку співаймо,
і весну закликаймо!

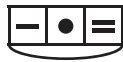
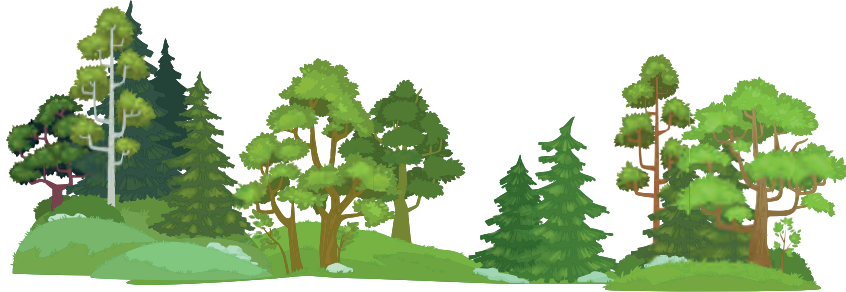
Вивчи скоромовку напам'ять.

Летіла сойка
та попід небесонька,
та сіла сойка на сосноньку.

Доберіть слово за малюнком та поданою звуковою моделлю. Складіть речення з цим словом за схемою.

Виконай за зразком.

Handwriting practice on blue-lined paper. The first row shows the word 'ліс' (lis) written in cursive with pink arrows indicating stroke direction. Below are several rows of cursive words for tracing and copying:

- ой ой ай ай
- ей ей ій ій
- рій гай
- край айва
- напій** **байка**

At the bottom, there is an illustration of a small bird and a phonetic diagram for the word 'ліс' (lis) with a dot above the first syllable and a dash below the second syllable.

Прочитай і порівняй.

рій	рий	най
крій	крий	знай
вікрій	відкрій	пізнай

Прочитай. Назви слова з буквою **й**. Поміркуй, чому дітям радять пити молоко.

ГОГОЛЬ-МОГОЛЬ

Гоголь-моголь — голь-голь-голь! —
на сніданок пив король.
В королеви свій напій —
сік із агрусу терпкий.
Молоко ви, дітки, пийте,
виростаєте і радійте!

Прочитайте вірш в особах. Обговоріть, що із зображеного на малюнку створене руками і розумом людини. Доберіть слова до поданих звукових схем.

СЛУХАЙ, МІЙ МАЛИЙ!

— Слухай, друже мій малий! —

мовив мені котик мій. —

Все на світі ти умій,
все обдумай, зрозумій,
пізнавай, оберігай

рідний дім і рідний край.
— Милий котику, давай,
ти мені допомагай!

Сторінки хвостом гортай —
тайни світу відкривай!

Може, сходимо в музей,
у казковий світ ідей?

Доповни подані звукові схеми.

Виконай за зразком.

й ю й ю

й ю йю йю

Йосип

йод гайок

йорж Гуйок

Йосип і Андрій були у гайку.

й

дере... Га. гар..

Навчальне видання

ЧУМАРНА Марія Іванівна

УКРАЇНСЬКА МОВА

БУКВАР

**Навчальний посібник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти**

(у 5-ти частинах)

Частина 3

Головний редактор *Богдан Будний*
Редакторки *Наталія Шост, Ірина Чорненька*
Художниці *Вікторія Дунаєва, Віра Чипурко*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Художній редактор *Ростислав Крамар*
Технічна редакторка *Неля Домарецька*
Комп'ютерна верстка *Галини Кузів*

Підписано до друку _____. Формат 84×108/16. Папір офсетний.
Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 6,72.
Умовн. фарбо-відб. 26,88. Обл.-вид. арк. 5,63. Накл. ____ пр.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

«Навчальна книга – Богдан», просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, Україна, 46002.
«Навчальна книга – Богдан», а/с 529, м. Тернопіль, Україна, 46008.
У випадку побажань та претензій звертатися:
т/ф (0352) 520 607 office@bohdan-books.com